
İTALYAN SEÇMENDEN STATÜKOYA İSYAN

06.12.2016

06.12.2016

AB Haber

İtalyada çok seçim izledim. Hiç bu kerte tedirginlik ve belirsizliğin hâkim olduğu bir seçim sonrası hatırlamıyorum. Ekonomi beklendiğinden sağlam tepki verdi. Avro beklenenden az düştü, borsada da ciddi bir deprem olmadı.

Gece yarısına doğru sandıklar açılıp sonuçlar açıklandığında bir evetçi ailenin evindeydim. Bütün gece referandumun konuşulduğu akşam yemeğinin ardından sonuçlar bomba gibi ortama düştü. Yüzler asıldı. Konuşmalar bıçak gibi kesildi * Vakit geçirmeden kameralar karşısına geçerek istifa ettiğini açıklayan İtalyanın merkez sol hükümet başkanı Matteo Renzinin TVdeki sesi, artık fezadan geliyor gibiydi * İnsanları birden korkular sarmıştı: Borsa ve Avro acaba ne olacaktı? Yeni hükümeti kim kuracaktı? Başbakanlığının yanı sıra Renzi sosyal demokratların liderliğini de bırakacak mıydı? Sosyal demokratlar lider kavgasına düşerse bu durum, güçlenen sağın ve popülistlerin ekmeğine büsbütün yağ sürmez miydi?

Popülizm denince akla hemen kamuoyu yoklamalarında destek oranı yüzde 30lara varan komedyen Beppe Grillonun 5 Yıldız Partisi geliyordu. İtalyanın geleceğine bundan böyle bu parti mi hükmedecekti? Sağı arkadan kim durduracaktı? Akıllara ilk elde üşüşen sorular bunlar olmuştu.

Faşistlerin coşkusu

Keyfi tamamen kaçan ev sahiplerini bırakıp da sokağa çıktığımızda; ellerinde bayraklarla kutlama yapıp marşlar söyleyen faşist Fratelli d'Italia/ İtalyanın Biraderleri partisi taraftarlarıyla kaşılaştık. Oyları-şimdilik- yüzde 4 civarında olan faşistler, Renziyi koltuğundan eden yüzde 60lık Hayır zaferini büyük bir taşkınlıkla kutluyor ve Sizlerin dünyası yıkılıyor, bizimki kuruluyor diyen Fransa aşırı sağı Ulusal Cephe lideri Marine Le Penin çıkışıyla etrafa Geç olmadan bize katılın! Gelecek biziz! diye sataşıyorlardı.

Çizmede çok seçim izledim. Hiç bu kerte tedirginlik ve belirsizliğin hâkim olduğu bir seçim sonrası atmosferi hatırlamıyorum. Ekonomi gerçi beklendiğinden sağlam tepki verdi. Avro beklenenden az düştü, borsada da çok büyük bir deprem olmadı.

Normalde İtalyadaki anayasa reformu, teknik bir konu olarak kalabilirdi. Referandumun teması senatonun sandalye sayısının azaltılması ve görevlerinin yeniden tanımlanmasıydı. Böylece hem bir tasarruf öngörülüyor, hem de alınan kararların hızlandırılması hedefleniyordu. Seçmenler, yüzde 60 hayırla özde bu kurumsal reforma karşı çıktı.

Kişiselleştirdi

Ama Renzinin referandumunu, tıpkı Britanyanın eski Başbakanı David Cameronun Brexit (Britanyanın ABden çıkışı) örneğinde olduğu gibi kişisel plebisite dönüştürmesi; Avrupanın genel asabiyet ve belirsizlik ortamında büyük bir kriz havası yarattı. Fransa Cumhurbaşkanlığı yarışında komşudaki referandum sonucunu kendisi için umut kapısı olarak değerlendiren Le Pen başta olmak üzere Avrupanın tüm sağcıları; Çizmenin hayırının üzerine atladılar. Ve konuyu alabildiğine araçsallaştırdılar.

İtalyada hükümete evet/hayır oylamasına dönmesinin ötesinde çıkan sonuç, Eski Kıtada statüko karşıtı çevrelerin zaferi şeklinde görüldü. La Stampanın dünkü başyazılarından biri İsyan eden halkın attığı bir omuz başlığını taşıyor ve şu yorumu yapıyor: Hayır oyu verenler, krizle fakirleşen ve çocuklarının, torunlarının refahı için hiçbir iyileşme umudu olmayan aileler. Britanyada Brexitçiler ve ABDdeki Trumpçılar gibi İtalyada da hayır diyenler, maaşlarıyla ay sonunu getirmekte zorlananlar, işlerini yitiren gençler ve göçmenleri tehdit olarak algılayan işçiler. Bu nedenle konu sırf yeni hükümeti kurmaktan ibaret değil. Aynı zamanda isyan eden halkın çılgınlığına kulak vermek gerek.

Üç yıllık iktidardan sonra koltuğunu bırakmak zorunda kalan Renzinin yerine yeni Başbakan adayı olarak ekonomi bakanı Pier Carlo Padoan, Zeytin Ağacının eski lideri Romano Prodi ve Senato Başkanı Piero Grassonun adı geçiyor. Büyük olasılıkla bütçenin onaylanması ve seçim yasasındaki bazı değişikliklerin ardından ülkenin 2017de seçime gitmesi bekleniyor.

Nilgün Cerrahoğlu-Cumhuriyet

Kaynak/Source: